

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
29 april 2022
Ons kenmerk
Cft 202200035
Pagina
1/5

Uw kenmerk

Bijlage

-

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie op de jaarrekening 2020

Geachte heer Johnson,

Op 14 juli jl. heeft de eilandsraad van het openbaar lichaam Saba de jaarrekening 2020 vastgesteld. Het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) ontving op 15 juli jl. de jaarrekening met de accountantsverklaring en het raadsbesluit. Het Cft heeft deze stukken op 15 juli jl. conform artikel 31 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) doorgeleid naar de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Deze reactie op de jaarrekening heeft door omstandigheden een langere doorlooptijd gehad dan gebruikelijk. Het Cft streeft ernaar om in de toekomst een termijn van twee weken aan te houden. Hierbij ontvangt u alsnog de reactie van het Cft op de vastgestelde jaarrekening 2020.

Oordeel

Saba realiseerde over 2020 een positief resultaat van USD 1,0 miljoen en voldoet daarmee aan artikel 15 van de Wet FinBES. Het positieve resultaat werd veroorzaakt door incidentele toevoegingen aan de vrije uitkering die vanuit verschillende ministeries beschikbaar werden gesteld in verband met de coronacrisis. Deze middelen zijn in 2020 niet volledig besteed.

Saba heeft in de jaarrekening geen onderscheid aangebracht tussen de baten en lasten die voortkomen uit de reguliere begroting¹ en de baten en lasten die voortkomen uit bijzondere uitkeringen. Hierdoor is het onduidelijk wat de oorzaak is van afwijkingen in de baten- en lastenrealisatie ten opzichte van de begroting. Het Cft adviseert u om de baten en lasten voortkomend uit bijzondere uitkeringen voortaan afzonderlijk van de baten en lasten van de reguliere begroting te rapporteren.

¹ Dit betreft de baten uit de vrije uitkering en lokale heffingen en de lasten die met deze middelen worden gedekt.

Met het positieve resultaat over 2020 heeft Saba zijn vermogenspositie ten opzichte van 2019 verbeterd. Desondanks werd de financiële positie van Saba ultimo 2020 (net als eind 2019) als hoog risico bevonden door de accountant. Het weerstandsvermogen was lager dan het gewenste niveau en de liquiditeitspositie was te laag om aan toekomstige pensioenverplichtingen te voldoen. Het is van belang dat Saba ook de komende jaren positieve resultaten behaalt om de vermogens- en liquiditeitspositie te verbeteren.

De externe accountant gaf bij de jaarrekening 2020 een goedkeurende accountantsverklaring af over de getrouwheid en de financiële rechtmatigheid van de jaarrekening. De collectieve sector voldoet aan de rentelastnorm van gemiddeld 0 procent, zoals bepaald in artikel 11 lid 2 van de Wet FinBES.

Toelichting

In tabel 1 worden de begroting (inclusief wijzigingen) en de realisatie van de baten en lasten met elkaar vergeleken. Saba realiseerde over het begrotingsjaar 2020 USD 20,7 miljoen aan baten en USD 19,7 miljoen aan lasten. De cijfers zijn inclusief de aanwending van bijzondere uitkeringen.

Tabel 1: Onderverdeling van baten en lasten (in USD miljoenen)

	Begroting 2020	Realisatie 2020	Realisatie t.o.v. begroting
Totale baten	21,7	20,7	95,4%
Totale lasten	21,7	19,7	90,8%
Saldo	0,0	1,0	n.v.t.

Bron: Begroting inclusief 3^e BW en jaarrekening 2020

Begrotingsuitvoering

Ten opzichte van de begroting (inclusief wijzigingen) realiseerde Saba in 2020 USD 1,0 miljoen minder baten. Dit werd gedeeltelijk veroorzaakt door minder baten uit lokale heffingen, als gevolg van de coronacrisis. De afname van het toerisme op Saba leidde tot USD 0,4 miljoen minder baten uit havengelden, erfpacht en verhuur, logeergastenbelasting en luchthaventoeslag. Het is onduidelijk wat de oorzaak was van de overige afwijking van de baten ten opzichte van de begroting.

De lasten waren in 2020 USD 2,0 miljoen lager dan begroot (inclusief wijzigingen). Dit is grotendeels toe te schrijven aan een onderbesteding van aanvullingen op de vrije uitkeringen. Ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis zijn er vanuit verschillende ministeries, voor een totaalbedrag van USD 1,4 miljoen, aanvullingen gedaan op de vrije uitkering. Het grootste deel van dit bedrag werd laat in het jaar (nl. in november 2020) verstrekt. Het openbaar lichaam heeft deze middelen daarom niet in 2020 kunnen besteden. Uit de jaarrekening blijkt onvoldoende wat de oorzaak is geweest van de overige afwijking van de lasten ten opzichte van de begroting.

Bijzondere uitkeringen

Saba realiseerde in 2020 USD 9,0 miljoen aan baten en USD 9,0 miljoen aan lasten uit bijzondere uitkeringen.² In totaal ontving Saba voor een bedrag van USD 24,4 miljoen aan bijzondere uitkeringen. Het overgrote deel van de ontvangen bijzondere uitkeringen is bestemd voor herstelwerkzaamheden in de haven, onderhoud aan infrastructuur en het organiseren van een pilot voor veerdiensten tussen Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten.

Ondanks dat in de jaarrekening onvoldoende onderscheid is aangebracht tussen de baten en lasten die voortkomen uit de reguliere begroting en de baten en lasten die voortkomen uit bijzondere uitkeringen, bevat de jaarrekening voldoende verantwoordingsinformatie over de projecten die worden gefinancierd met bijzondere uitkeringen. Daarmee voldoet de jaarrekening aan artikel 21 lid 3 van de Wet Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES.

Vermogenspositie

Het totale vermogen van Saba per ultimo 2020 bedroeg USD 11,1 miljoen (2019: USD 10,2 miljoen) en bestond uit:

- de algemene reserve van USD 7,2 miljoen;
- de bestemmingsreserves van USD 2,9 miljoen;
- het resultaat van USD 1,0 miljoen.

Met het positieve resultaat over 2020 verbeterde Saba zijn vermogenspositie ten opzichte van 2019. USD 0,8 miljoen van het resultaat werd toegevoegd aan de algemene reserve. De overige USD 0,2 miljoen werd gebruikt ter dekking van corona-gerelateerde uitgaven in 2021.

Het weerstandsvermogen bedroeg per ultimo 2020 USD 1,4 miljoen. Op basis van een risicoanalyse heeft Saba berekend, dat een weerstandsvermogen van USD 2,0 miljoen wenselijk is. Het streven van Saba is om het weerstandsvermogen jaarlijks aan te vullen met overschotten op de begroting. In 2020 heeft geen toevoeging aan het weerstandsvermogen plaatsgevonden.

Liquiditeit

Saba had per ultimo 2020 een liquiditeitspositie van USD 56,6 miljoen (2019: USD 40,9 miljoen). Hiervan was USD 53,3 miljoen geormerkt als bijzondere uitkering en USD 0,4 miljoen als vrije uitkering die reeds een bestemming had. De omvang van de vrij besteedbare middelen bedroeg derhalve USD 2,9 miljoen, een stijging van USD 0,1 miljoen ten opzichte van eind 2019. De verbetering van de totale liquiditeitspositie ten opzichte van eind 2019 is toe te schrijven aan het grote bedrag dat Saba in 2020 ontving aan bijzondere uitkeringen.

² Saba verantwoordt alle ontvangen bijzondere uitkeringen via de balans. Pas bij de werkelijke aanwending van de bijzondere uitkeringen (lasten) worden de daarvoor gebruikte middelen als baten verantwoord. Daarom is het saldo tussen de baten en lasten in verband met bijzondere uitkeringen altijd nihil.

Overheidsdeelnemingen en de collectieve sector

Saba had per ultimo 2020 vier overheidsdeelnemingen op de balans voor een bedrag van USD 1,9 miljoen. Op basis van artikel 9 lid 9 van de Wet FinBES dient het Cft uiterlijk zes maanden na afloop van het boekjaar de jaarrekeningen van de deelnemingen te ontvangen. Saba heeft voor alle vier de deelnemingen de jaarrekening 2019 en 2020 bij het Cft ingediend en voldoet daarmee aan artikel 9 lid 9 van de Wet FinBES.

De collectieve sector van Saba bestaat enkel uit het openbaar lichaam, dat per ultimo 2020 één renteloze lening op de balans had staan. De rentelastnorm voor de collectieve sector bedroeg gemiddeld 0 procent, waarmee de jaarrekening voldoet aan artikel 11 lid 2 van de Wet FinBES.

Financieel beheer

De accountant heeft de jaarrekening 2020 voorzien van een goedkeurende verklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Hieruit blijkt dat Saba in staat is geweest om de uitvoering van het financieel beheer op een adequaat niveau te handhaven.

De accountant heeft een verslag van bevindingen opgesteld met aanbevelingen. Uit het accountantsverslag bij de jaarrekening 2020 blijkt:

- één opgeloste bevinding uit het accountantsverslag van 2019;
- een achttal bevindingen voortkomend uit voorgaande jaren, waarvan zes met een laag risico.

Van de bevindingen bij de jaarrekening 2020 werd één bevinding gecategoriseerd als "hoog risico" en één bevinding als "gemiddeld risico":

1. *De houdbaarheid van de begroting en de financiële positie van het openbaar lichaam – hoog risico*

De financiële positie van het openbaar lichaam Saba vormt een risico. Het weerstandsvermogen was in 2020 lager dan het wenselijke niveau en de liquiditeitspositie dient te worden verbeterd om te kunnen voldoen aan met name de pensioenverplichtingen. Op basis van de meerjarenbegroting is de verwachting dat Saba niet in staat is om de liquiditeitspositie op eigen kracht structureel te verbeteren. Daarnaast werd in 2020 door middel van bijzondere uitkeringen een aantal (grote) investeringsprojecten uitgevoerd. Het is echter nog onduidelijk hoe de structurele lasten worden bekostigd die gepaard gaan met deze investeringsprojecten. Het openbaar lichaam is al langere tijd in gesprek met BZK om de financiële positie van Saba structureel te verbeteren. Daarnaast is het van belang dat de in het "Saba package" overeengekomen trajecten voor het creëren van structurele dekking in de begroting gecontinueerd worden.

2. *Pensioenvoorziening (voormalige) politieke gezagsdragers – midden risico*

De pensioenrechten van (voormalige) politieke gezagsdragers worden op de balans van Saba geadministreerd met een pensioenvoorziening. De pensioenvoorziening bedroeg per ultimo 2020 USD 2,6 miljoen. Het risico voor de pensioenvoorziening wordt door het openbaar lichaam zelf gedragen.

Kenmerk
Cft 202200035
Blad
5/5

Dat de pensioenvoorziening een financieel risico vormt voor het openbaar lichaam werd duidelijk in 2019, toen een bedrag van USD 0,56 miljoen (circa 5 procent van het reguliere lastenniveau) aan de voorziening moest worden toegevoegd ten laste van het resultaat. Gezien de zorgen over de risico's van de pensioenvoorziening voor de begroting van Saba (en Bonaire en Sint Eustatius), heeft het Cft een pensioenadviseur opdracht gegeven hierover een adviesrapport op te stellen. Op 5 oktober 2020 heeft het Cft het adviesrapport aan de staatssecretaris van BZK voorgelegd met het advies om de aanbevelingen in het rapport over te nemen.³ Het Cft heeft hier tot op heden geen reactie op ontvangen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Saba
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Saba

³ Cft, kenmerk 202000140, Pensioenvoorziening (voormalig) politiek gezagdragers Bonaire, Sint Eustatius en Saba, d.d. 5 oktober 2020.